

รายงานการวิจัย

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลขุนทอง

อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา

The administration by Good Governance Principle of the Local Administration
of KhunthongSubdistrict, Boayai District, Nakornratchasima

อมรรัตน์ อินทรอัมพร¹

รัชดากร ทมินเหมย²

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา และเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลขุนทอง อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา ตามความคิดเห็นของประชาชน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ และอาชีพ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลขุนทอง อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 7,971 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรคำนวณของ ทาโร ยามาเน่ ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 385 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถาม มีลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบค่าเอฟ (F-test) และเมื่อพบความแตกต่างจึงทดสอบ

ความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe) ผลการศึกษาพบว่า

1. ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ขององค์การบริหารส่วนตำบลขุนทอง อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา ในภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านหลักความคุ้มค่า ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความโปร่งใส และด้านหลักคุณธรรม ตามลำดับ

2. ประชาชนที่มีเพศและอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ขององค์การบริหารส่วนตำบลขุนทอง อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา ไม่แตกต่างกัน

¹นักศึกษาลัทธิสุตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยนครราชสีมา

²อาจารย์ที่ปรึกษา สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา

คำสำคัญ : การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล

Keywords : administration by good governance

Abstract

The purposes of this study are to study and compare the administration by good governance principle of the local administration of Khunthongsubdistrict as classified be personnel data including sex and occupation. The study population was 7971 people determined by Taro Yamane method and selected by stratified random sampling. The study instrument was questionnaires with rating scale. The data were analyzed by percentage, mean, standard deviation, t-test, F-test and Scheffe' method to test the difference between pair.

The results of the study revealed that:

1. The opinions of the people toward administration by good governance of local government, Khunthongsubdistrict, both the overall and each aspect were at high level as organized orderly by descending of mean including worthiness, rule of law, responsibility, participation, transparency, and moral respectively.

2. The opinions of people with different sex and occupation toward the administration by good governance of Khunthongsubdistrict, the overall and each aspect were not difference.

บทนำ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่เกิดขึ้นมานี้มีฐานะเป็นนิติบุคคลมีทรัพย์สินงบประมาณและเจ้าหน้าที่เป็นของตนเองตลอดจนมีอำนาจอิสระในการจัดบริการในพื้นที่ตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดไว้ จึงนับได้ว่าท้องถิ่นเป็นหน่วยราชการส่วนท้องถิ่นตามหลักการกระจายอำนาจอย่างแท้จริงที่เกิดขึ้นเป็นครั้งแรกในประเทศสำหรับสาเหตุพอสรุปได้ว่าฐานะของแต่ละตำบลนั้นแตกต่างกันอย่างมากและองค์การบริหารส่วนตำบลที่ได้รับการจัดตั้งขึ้นมาได้แล้วกลับไม่เจริญตามที่มุ่งหมายไว้ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจและสนใจเข้าร่วมปกครองท้องถิ่นของตนเองฝ่ายรัฐเองก็ยังควบคุมกำกับดูแลอยู่อย่างใกล้ชิดตลอดจนในตัวของกฎหมายจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลก็บัญญัติหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลไว้อย่างจำกัดและมุ่งไปในทางฝึกฝนให้ประชาชนเข้าใจการปกครองในระบอบประชาธิปไตยแบบรัฐสภาเป็นสาระสำคัญมากกว่ามุ่งเน้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมกำหนดทิศทางการปกครองท้องถิ่นของตนเองตามหลักการกระจายอำนาจการปกครอง(วิทยาลัยพัฒนาการปกครองท้องถิ่น, 2545) ในระยะเวลาต่อมารัฐเองก็พยายามแก้ไขปัญหอุปสรรคต่างๆ โดยการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายถึง 6ฉบับได้แก่พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหาร

ส่วนตำบล พ.ศ. 2537 พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล(ฉบับที่ 2)พ.ศ.2538 พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่3) พ.ศ. 2542 พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่4) พ.ศ. 2546 พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่5) พ.ศ.2546 พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล(ฉบับที่6) พ.ศ. 2552 ซึ่งเป็นกฎหมายแม่บทที่มีผลบังคับใช้กับองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีอยู่ทั่วประเทศในขณะนี้

หลักการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบขององค์การบริหารส่วนตำบลมีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาตลอดมาเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ของแต่ละช่วงเวลา ซึ่งปัญหาและอุปสรรคหลายประการที่ทำให้การปกครองท้องถิ่นไม่สามารถอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนได้อย่างเต็มที่ตามวัตถุประสงค์ในการปกครองประเทศ โดยเฉพาะวัตถุประสงค์หลักในการปกครองท้องถิ่นคือการให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการเมืองการปกครองโดยมีตัวแทนของประชาชนในรูปของกรรมการชุมชนที่ทำหน้าแทนประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีพ.ศ. 2542 ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีไว้ 6 ประการคือหลักนิติธรรม หลักคุณธรรมหลักความโปร่งใสหลักการมีส่วนร่วมหลักความรับผิดชอบและหลักความ

คุ้มค่า “หลักธรรมาภิบาล” หรืออาจเรียกได้ว่า “การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี” หรือที่ซึ่งเรารู้จักกันในนาม “Good Governance” ซึ่งหมายถึงการปกครองที่เป็นธรรมนั้นไม่ใช่แนวความคิดใหม่ที่เกิดขึ้นในสังคมแต่เป็นการสะสมความรู้ที่เป็นวัฒนธรรมในการอยู่ร่วมกันเป็นสังคมของมวลมนุษย์เป็นพันๆปีซึ่งเป็นหลักการเพื่อการอยู่ร่วมกันในบ้านเมืองและสังคมอย่างมีความสงบสุขสามารถประสานประโยชน์และคลี่คลายปัญหาข้อขัดแย้งโดยสันติวิธีและพัฒนาสังคมให้มีความยั่งยืนการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลซึ่งประกอบด้วยหลัก6 ประการคือหลักนิติธรรม หลักคุณธรรมหลักความโปร่งใสหลักการมีส่วนร่วมหลักความรับผิดชอบและหลักความคุ้มค่า

จากเหตุผลและความสำคัญดังกล่าวข้างต้นผู้ศึกษาจึงสนใจศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลขุนทองอำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมาซึ่งผลการศึกษาในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ในการวางแผนและพัฒนาการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลขุนทอง อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมาต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลขุนทองอำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหาร

ส่วนตำบลขุนทองอำเภอบัวใหญ่ จังหวัด
นครราชสีมา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

เนื้อหาที่เกี่ยวข้อง

ความหมายของการบริหาร

คำว่า การบริหาร ในภาษาอังกฤษใช้
Administration และ Management ความ
แตกต่างของสองคำนี้ คือ Administration
นิยมใช้ไปในทางราชการ ส่วนคำว่า
Management นิยมใช้ไปในทางการ
บริหารธุรกิจ ซึ่งหมายถึงการบริหาร
เช่นเดียวกัน การบริหาร เป็นเรื่องที่มี
ความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินงานของ
องค์กร เพราะเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะ
ชี้ให้เห็นความสำเร็จ หรือความล้มเหลว ความ
มีประสิทธิภาพหรือความไร้ประสิทธิภาพ
ของหน่วยงาน การบริหารเป็นเครื่องบ่งชี้ให้
ทราบถึงความเจริญก้าวหน้าของสังคม
ความก้าวหน้าของวิทยาการต่างๆ การบริหารงานที่ดี
จะนำไปสู่ความก้าวหน้า การบริหารเป็น
ลักษณะการทำงานร่วมกันของกลุ่มบุคคล ใน
องค์กรซึ่งมีการวินิจฉัยสั่งการ นักบริหาร
จะต้องคำนึงถึงปัจจัยสิ่งแวดล้อมต่างๆ การ
วินิจฉัยสั่งการเป็นเครื่องแสดงให้ทราบถึง
ความสามารถของนักบริหาร และความ
เจริญเติบโตของการบริหารชีวิตประจำวัน
ของมนุษย์ไม่ว่าในครอบครัวหรือองค์กร
ย่อมเกี่ยวข้องกับการบริหารอยู่เสมอ

จึงอาจสรุปได้ว่า
การบริหาร หมายถึง พฤติกรรมอย่างหนึ่ง ซึ่ง
เป็นกระบวนการทางสังคมที่ผู้บริหารใช้
สำหรับตัดสินใจ เพื่อเป็นแนวทางในการ

บริหารหน่วยงานหรือองค์กรต่างๆทั้งที่เป็น
องค์กรที่เป็นหน่วยงานของรัฐและเอกชน ให้
บรรลุตามวัตถุประสงค์ตามเป้าหมาย โดยนำ
ทรัพยากรมาใช้ให้ประหยัด ซึ่งการดำเนินการ
ดังกล่าวนี้ต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ เพื่อให้
บุคคลในองค์กร เกิดความร่วมมือกันในการ
ปฏิบัติงาน ซึ่งกระบวนการบริหารเป็นภารกิจ
ที่ผู้บริหารต้องปฏิบัติหน้าที่ตามลำดับขั้นตอน
เป็นระบบ มีการวางแผน การจัดองค์กร หรือ
การจัดหน่วยงานภายในองค์กร การสรรหา
บุคคลเข้าทำงาน การสั่งการ การประสานงาน
การรายงานผลการปฏิบัติงาน การงบประมาณ
ก่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล
สูงสุดต่อองค์กร

แนวคิดเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล

หลักธรรมาภิบาลในยุคปัจจุบัน
เริ่มต้นจากการเสนอของธนาคารพัฒนาเอเชีย
(Asian Development Bank : ADB) และ
ธนาคารโลก (World Bank) ที่ต้องการให้
ประเทศในเอเชียตระหนักถึงการบริหารจัดการที่ดี
(Good Governance) ความคิดดังกล่าวนี้เกิด
จากทัศนคติที่ว่ารัฐบาลในทวีปเอเชียต่างมี
ปัญหาเรื่อง ระบบพวกพ้อง เส้นสาย และการ
ฉ้อราษฎร์บังหลวง วิธีการที่จะขจัดปัญหา
เหล่านี้ได้คือการสร้างธรรมาภิบาล ซึ่ง
หมายถึงการบริหารจัดการที่ดี ทั้งในแง่
การเมือง เศรษฐกิจ และสังคม (เทียนชัย วงศ์
ชัยสุวรรณ, 2544 : 13) แนวคิดธรรมาภิบาล
เริ่มเป็นที่รู้จักแพร่หลายอย่างกว้างขวาง เมื่อ
ธนาคารโลกได้นำแนวคิดดังกล่าวมาใช้ในการ
กำหนดนโยบายให้เงินกู้แก่กลุ่มประเทศ
ยากจน ตั้งแต่ช่วงคริสต์ทศวรรษที่ 1980-1990

เพื่อแก้ไขปัญหาความไร้ประสิทธิภาพและปัญหาการถือราษฎรบังหลวงของรัฐบาลในประเทศเหล่านั้น ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมาคำว่าธรรมาภิบาล กลายเป็นคำที่มีการกล่าวถึงกันอย่างมากโดยเฉพาะในแวดวงของสถาบันหน่วยงาน และองค์กรระหว่างประเทศไม่ว่าจะเป็นองค์การสหประชาชาติ ธนาคารโลก หรือกองทุนการเงินระหว่างประเทศที่ให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศที่กำลังพัฒนาหรือมีปัญหาทางการเงินหรือเทคโนโลยี จากผลการวิจัยและประสบการณ์การทำงาน องค์การเหล่านี้มีความเห็นร่วมกันว่ากฎเกณฑ์สำคัญที่นำไปสู่การฟื้นฟูและพัฒนาเศรษฐกิจสังคมของประเทศต่างๆ อย่างยั่งยืน คือ การที่ประเทศเหล่านั้นต้องมีธรรมาภิบาลซึ่งเป็นหลักที่สอดคล้องกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย การบริหารบ้านเมืองที่เคารพสิทธิมนุษยชน และการเป็นระบบที่ให้ความสำคัญแก่ประชาชน (สำนักงานคณะกรรมการปฏิรูประบบราชการ, 2545 : 3)

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ธรรมาภิบาล หมายถึง การบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี และหลักธรรมาภิบาลก็หมายถึง หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี มีความถูกต้องเป็นธรรม สุจริต โปร่งใส มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ใช้แนวทางประชาธิปไตยและเคารพสิทธิมนุษยชน เมื่อนำไปใช้ในการบริหารจัดการทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาชน จะทำให้สังคมมีความเข้มแข็งและการพัฒนาที่ยั่งยืนทุกภาคอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข

องค์ประกอบของธรรมาภิบาล

1. หลักนิติธรรม หมายถึง หลักการใช้กฎเกณฑ์เป็นบรรทัดฐานในการปกครอง กฎเกณฑ์นี้อาจหมายถึงตัวบทกฎหมายระเบียบ วินัย ข้อบังคับ กติกา หรือข้อตกลงในระดับต่างๆ รวมถึงกฎเกณฑ์ที่มีได้เป็นลายลักษณ์อักษร เช่น ธรรมเนียมประเพณี ศาสนา และศีลธรรมด้วยโดยการใช้กฎเกณฑ์ดังกล่าว ต้องมีความยุติธรรม ความเสมอภาค ความเป็นธรรม และมีความชอบธรรมได้รับการยอมรับและปฏิบัติตาม

2. หลักคุณธรรม แนวทางปฏิบัติตามหลักคุณธรรม ผู้ปฏิบัติจะต้องยึดมั่นในความถูกต้อง ตั้งใจทำหน้าที่ของรัฐบาลจะต้องปฏิบัติตามหน้าที่ให้เป็นตัวอย่างแก่ประชาชน การเข้าสู่ตำแหน่งต้องเป็นไปด้วยความชอบธรรมทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐ ฝ่ายการเมืองและฝ่ายประจำ จะต้องปฏิบัติตามมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ระบุไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550

3. หลักความโปร่งใส แนวทางปฏิบัติเพื่อให้เกิดความโปร่งใส ผู้ปฏิบัติต้องเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ให้สมาชิกในสังคมได้ทราบ เปิดโอกาสให้สมาชิกในสังคมมีส่วนร่วมในการตรวจสอบความถูกต้องในการดำเนินงาน ดำเนินงานต่าง ๆ อย่างเปิดเผยตรงไปตรงมา มีความถูกต้องเป็นปัจจุบันและตรงกับความจริง ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ผู้บริหารต้องมีความสุจริตใจในการบริหารงาน ไม่ซ่อนเร้นปิดบังอำพราง โดยจัดให้มีกลไกในการตรวจสอบ

การปฏิบัติงานของทุกส่วน และผู้บริหารต้องสื่อสารให้สมาชิกในสังคมรู้และเข้าใจในนโยบายเป้าหมาย และทิศทางการดำเนินงานให้ตรงกับสิ่งที่คาดหวัง

4. หลักการรับผิดชอบ แนวทางปฏิบัติที่จะสามารถดำเนินงานให้เป็นไปตามหลักความรับผิดชอบนั้นต้องมีการระบุภารกิจและวัตถุประสงค์ขององค์กรที่ชัดเจน ผู้บริหารต้องปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามกฎหมายและข้อกำหนดอื่น ๆ อย่างเคร่งครัด ต้องมีกระบวนการตัดสินใจที่โปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูลอย่างเสมอภาค ดำเนินงานโดยมุ่งผลที่ผู้รับบริการเป็นสำคัญ ต้องจัดให้มีการไต่ถามตรวจสอบความถูกต้องในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ทุกคน หรือที่เรียกว่าระบบควบคุมภายใน ต้องมีกระบวนการหรือมีองค์กรอื่นคอยตรวจสอบองค์กรนั้น หรือที่เรียกว่า การตรวจสอบจากภายนอก ต้องจัดให้มีการทำรายงานการใช้จ่ายเงินและรายงานผลการดำเนินงานที่ถูกต้อง และยอมรับผลที่เกิดจากการตัดสินใจ และการกระทำทั้งผลดีผลเสีย และสามารถอธิบายเหตุผลในการกระทำนั้นได้

5. หลักการมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นประชาชนหรือบุคลากรในหน่วยงานได้ร่วมรับรู้ ร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมปฏิบัติหรือตัดสินใจตลอดจนร่วมสนับสนุน ติดตาม และตรวจสอบการปฏิบัติตามสิ่งที่ตนได้ร่วมตัดสินใจ เพื่อให้เกิดพลังในการดำเนินงานไปสู่วัตถุประสงค์เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

6. หลักความคุ้มค่า หมายถึง การบริหารจัดการโดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดด้วยความประหยัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม ทำให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีการรายงานผลการทำงานและแสดงประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากรต่อสาธารณะ ซึ่งเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องมีความเข้าใจเป็นอย่างดีในเรื่องประสิทธิภาพและความคุ้มค่าของโครงการเลือกนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้และพัฒนาความสามารถของเจ้าหน้าที่ของรัฐอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องเพื่อให้บริการที่ดีแก่ประชาชน

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลขุนทอง อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 7,971 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรคำนวณของ ทาโร ยามาเน่ ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 385 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถาม มีลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบค่าเอฟ (F-test) และเมื่อพบความแตกต่างจึงทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe)

สรุปผลการวิจัย

1. ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลขุนทอง อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านหลักความคุ้มค่า ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม และด้านหลักคุณธรรม ตามลำดับ

1) ด้านหลักนิติธรรม ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลขุนทอง อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับคือการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เป็นไปอย่างถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ ขององค์การบริหารส่วนตำบล รongลงมา มีการปรับปรุงกฎระเบียบให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ และเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงาน

2) ด้านหลักคุณธรรม ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลขุนทอง อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ คือ องค์การบริหารส่วนตำบลมีการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรมบนพื้นฐานของคุณธรรม และจริยธรรม รongลงมา เจ้าหน้าที่มีความซื่อสัตย์สุจริต ยึดมั่นในศีลธรรมและ

จริยธรรม และเจ้าหน้าที่มีมนุษยสัมพันธ์ดี สุภาพอ่อนโยนและมีไมตรีจิตพร้อมให้บริการ

3) ด้านหลักความโปร่งใส ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลขุนทอง อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับคือ มีการะบวนการทำงานอย่างเปิดเผยและตรงไปตรงมาพร้อมที่จะได้รับการตรวจสอบ รongลงมา มีศูนย์ข้อมูลข่าวสารที่เปิดเผยได้ ถูกต้องและตรงตามความเป็นจริง และมีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานเมื่อสิ้นปีงบประมาณ

4) ด้านหลักการมีส่วนร่วม ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลขุนทอง อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับคือ มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลงาน รongลงมา เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เสนอความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหา และเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น

5) ด้านหลักความรับผิดชอบ ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลขุนทอง อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ คือ มีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายขององค์กรอย่างชัดเจน รองลงมา มีการให้บริการต่างๆ ด้วยความรับผิดชอบ ตอบสนองความต้องการของประชาชน และมีการนำโครงการ กิจกรรม หรือแผนงานที่แถลงไว้ไปดำเนินการให้เห็นเป็นรูปธรรม

6) ด้านหลักความคุ้มค่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลขุนทอง อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา ด้านหลักความคุ้มค่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ คือ มีการบริหารจัดการโครงการงบประมาณ อย่างเพียงพอ และคุ้มค่าต่อการพัฒนาให้เกิดประโยชน์กับประชาชนมากที่สุด รองลงมา ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน และประชาชนได้รับการบริการและได้รับการพัฒนาที่เกิดประโยชน์สูงสุด

ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลขุนทอง อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา ที่มีเพศและอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลขุนทอง อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

1. จากผลการศึกษาที่พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหาร

ส่วนตำบลขุนทอง อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับการศึกษาของ พระไพฑูรย์ รตนโก (2556 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษา การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแดง อำเภอพิบูลย์รักษ์ จังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแดง อำเภอพิบูลย์รักษ์ จังหวัดอุดรธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน แต่ไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ภักดี ศรีเมือง (2549 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาเรื่องการบริหารธรรมาภิบาลมาบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลศึกษากรณี องค์การบริหารส่วนตำบลนาทราย ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนมีความคิดต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน

และจากผลการศึกษาในครั้งนี้ ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลขุนทอง อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลขุนทอง ได้นำหลักธรรมาภิบาลซึ่งเป็นหลักการปกครองที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นหลักการปกครองที่ดี เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมสังคมประชาธิปไตยในประเทศไทย จึงมีการเสนอแนะกล่าวถึงแนวคิดนี้

กว้างขวางอีกทั้งมีความพยายามที่จะให้มีการนำแนวคิดธรรมาภิบาลไปสู่การปฏิบัติ มีการกระตุ้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และตรวจสอบการทำงานของภาครัฐและเป็นที่เข้าใจกันโดยทั่วไปว่า ถ้าระบบบริหารราชการมีความยุติธรรม โปร่งใส และตรวจสอบได้นอกจากจะมีส่วนทำให้รัฐบาลมีเสถียรภาพแล้ว ยังสร้างความเชื่อถือทั้งในและต่างประเทศ และสามารถนำไปสู่การลดการทุจริตซึ่งเป็นปัญหาเรื้อรังของประเทศได้ ในประเทศไทยได้มีองค์กรของทางราชการ เช่น สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) กระทรวงมหาดไทย และสถาบันการศึกษาได้เริ่มนำหลักธรรมาภิบาลไปปรับใช้กับการปฏิบัติงาน (บุษบง ชัยเจริญวัฒนะ และบุญมี ลี, 2544 : 22) เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย องค์กรบริหารส่วนตำบล ขุนทอง มีการดำเนินการในเรื่องต่างๆ ในระดับมากที่สุดได้แก่ ดังนี้

ด้านหลักความคุ้มค่า องค์กรบริหารส่วนตำบลขุนทอง มีการดำเนินการในเรื่องต่างๆ ในระดับมากที่สุดได้แก่ มีการบริหารจัดการโครงการงบประมาณ อย่างเพียงพอ และคุ้มค่าต่อการพัฒนาให้เกิดประโยชน์กับประชาชนมากที่สุด รองลงมา ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน และประชาชนได้รับการและได้รับการพัฒนาที่เกิดประโยชน์สูงสุด

ด้านหลักนิติธรรม องค์กรบริหารส่วนตำบลขุนทอง มีการดำเนินการในเรื่องต่างๆ ในระดับมากที่สุดได้แก่ การปฏิบัติงาน

ของเจ้าหน้าที่เป็นไปอย่างถูกต้องตามกฎหมาย ขอบังคับ ขององค์การบริหารส่วนตำบล รองลงมา การปรับปรุงกฎระเบียบให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ และเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงาน

ด้านหลักความรับผิดชอบ องค์กรบริหารส่วนตำบลขุนทอง มีการดำเนินการในเรื่องต่างๆ ในระดับมากที่สุดได้แก่ มีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายขององค์กรอย่างชัดเจน รองลงมา มีการให้บริการต่างๆ ด้วยความรับผิดชอบตอบสนองความต้องการของประชาชน และมีการนำโครงการ กิจกรรม หรือแผนงานที่แถลงไว้ไปดำเนินการให้ เห็นเป็นรูปธรรม

ด้านหลักความโปร่งใส องค์กรบริหารส่วนตำบลขุนทอง มีการดำเนินการในเรื่องต่างๆ ในระดับมากที่สุด ได้แก่ มีกระบวนการทำงานอย่างเปิดเผยและตรงไปตรงมาพร้อมที่จะได้รับการตรวจสอบ รองลงมา มีศูนย์ข้อมูลข่าวสารที่เปิดเผยได้ ถูกต้องและตรงตามความเป็นจริง และมีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานเมื่อสิ้นปีงบประมาณ

ด้านหลักการมีส่วนร่วม องค์กรบริหารส่วนตำบลขุนทอง มีการดำเนินการในเรื่องต่างๆ ในระดับมากที่สุดได้แก่ มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลงาน รองลงมา เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เสนอความคิดเห็นในการแก้ไข ปัญหา และเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น

ด้านหลักคุณธรรม องค์การบริหารส่วนตำบลขุนทอง มีการดำเนินการในเรื่องต่างๆ ในระดับมากที่สุดได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลมีการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรมบนพื้นฐานของคุณธรรมและจริยธรรม รองลงมา เจ้าหน้าที่มีความซื่อสัตย์สุจริต ยึดมั่นในศีลธรรมและจริยธรรม และเจ้าหน้าที่มีมนุษยสัมพันธ์ดี สุภาพอ่อนโยน และมีไมตรีจิตพร้อมให้บริการ

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีเพศและอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลขุนทอง อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา ไม่แตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่าปัจจัยส่วนบุคคลในเรื่องเพศและอาชีพไม่มีผลต่อความคิดเห็นของประชาชน สอดคล้องกับการศึกษาของ พระไพฑูรย์ รตนโก (2556 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษา การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแดง อำเภอพิบูลย์รักษ์ จังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่า ผลเปรียบเทียบทัศนะของประชาชนต่อการบริหารงานของตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแดง อำเภอพิบูลย์รักษ์ จังหวัดอุดรธานี พบว่าประชาชนที่มีเพศและที่ต่างกันมีทัศนะโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

3. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

ด้านหลักนิติธรรม องค์การบริหารส่วนตำบลขุนทอง ควรปรับปรุงข้อบังคับ

ระเบียบ คำสั่งให้ทันสมัย การบริหารงานด้วยหลักเหตุผลและควรมีการกระจายอำนาจในการบริหารงาน ให้มากยิ่งขึ้น

ด้านหลักคุณธรรม องค์การบริหารส่วนตำบลขุนทอง ควรควรเสริมสร้างจิตสำนึกที่ดีในการทำงานด้วยความทุ่มเท และเสียสละควรให้ความเสมอภาคแก่ข้าราชการทุกคน ควรมีการอบรมในเรื่องคุณธรรมในการปฏิบัติงานอยู่เสมอและการทำงานควรมีความซื่อสัตย์ ขยัน อดทน

ด้านหลักความโปร่งใส องค์การบริหารส่วนตำบลขุนทอง ควรมีการตรวจสอบได้ในทุกกรณี ควรมีการบริหารงานอย่างโปร่งใส ไม่มีการทุจริตคอร์รัปชันและควรมีความโปร่งใส และตรวจสอบได้

ด้านหลักการมีส่วนร่วม องค์การบริหารส่วนตำบลขุนทอง ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วม ในการแสดงความคิดเห็น แต่ก็ไม่ค่อยได้รับความสนใจเท่าที่ควรและควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ

4. ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

1) ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาองค์กรตามแนวการบริหารงานภาครัฐ ทำการศึกษาผลสัมฤทธิ์ที่เกิดจากการนำหลักธรรมาภิบาลไปประยุกต์ใช้เป็นการบริหารอย่างต่อเนื่อง

2) ควรมีการศึกษากลุ่มเป้าหมายที่หลากหลาย และในวงกว้างยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางที่เหมาะสมสำหรับหน่วยงานต่างนำไปปรับใช้ หรือประยุกต์ใช้ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- โกวิท หังสนันท์. 2552. **ธรรมาภิบาลภาครัฐ : รากฐานและความท้าทายต่อรัฐบาลไทย**. กรุงเทพฯ : สถาบันพระปกเกล้า.
- ถวิลวดี บุรีกุล. 2547. **การบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี. เอกสารประกอบการสัมมนาโครงการยกระดับการให้บริการสาธารณะของหน่วยงานรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น People's Audit**. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานพัฒนาระบบราชการ.
- ถวิลวดี บุรีกุล. 2547. **วัดระดับการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี**. สถาบันพระปกเกล้า : พิมพ์จำกัด.
- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. 2542. **การสร้างธรรมาภิบาลในสังคมไทย**. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.
- บุญชม ศรีสะอาด. **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : สิริยาสาสน์, 2543.
- บุษบง ชัยเจริญวัฒนะ และบุญมี ลี. 2544. **ตัวชี้วัดธรรมาภิบาล**. รายงานการวิจัยสถาบันพระปกเกล้า. กรุงเทพฯ : ศูนย์ภาคประชาสังคม.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2544. **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545-2549**. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. 2549. **ชุดคู่มือเทคนิคและวิธีการบริหารจัดการสมัยใหม่ตามแนวทางการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สหมิตรพรินติ้ง.
- สุพพดา ประภาศิริ. 2549. **การศึกษาดรรมาภิบาลในสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี**. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สุเทพ คุณกิตติ. 2548. **หลักธรรมาภิบาลกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : กรณีศึกษาเทศบาลนครขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- อรพินท์ สฟโชคชัย. 2543. **แนวทางการนำหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้สำหรับการบริหารงานส่วนท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย.
- อานันท์ ปันยารชุน. 2542. **มุมมองนายอานันท์**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มติชน